

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 2,
dvorišče, I. nadstropje.

Rekopis se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne nva-
žujejo.

NARODNI

DNEVNIK

Upravništvo:

Schillerjeva cesta št. 2.

Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:

celoletno . . . K 25.—

polletno . . . K 12.50

četrletno . . . K 6.30

mesečno . . . K 2.10

Za Nemčijo:

celoletno . . . K 28.—

za vse druge de-

žele i. Ameriko K 30.—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za oglase (inzerate) se

plačuje od četrstopne

peti vrste po 12 h, za

večkrat natis primeren

popust.

Posamezna št. stane 10 h.

Št. 268.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, 24. novembra 1910.

Cekovni račun 48.817.

Leto II.

Elsnerjevo imenovanje.

Na Dolenjskem, meseca novembra.

Deželne sodnije predsednik v Ljubljani je po odstopu Levičnikovem postal Elsner, dvorni svetnik pri nadsodišču v Gradcu. Zaradi tega imenovanja se jezi marsikateri kranjski rojak in uradnik. Elsner je dober jurist: on bo bojda vedel vladati veliko število uradništva obširnega okrožja deželne sodnije v Ljubljani. Mislim, da ne bode Slovenec bogve kako zapostavljal, ker je naš rojak, dasi se baje šteje mej Nemce. Kar je v naših krajih zraslo in zraslo so tudi njegovi stariši v naših deželah, to je slovensko in naj se še toliko šteje mej Nemce. Izvzeti so Kočevarji. Mej Nemce se štejejo prav neopravičeno nekateri naši veleposestniki, kojih rodovine so že čez 500 let v naših deželah — in tudi nekatere uradniške rodovine, katerih stari očetje so prišli iz kmetov v šole in naprej. Narod je nastal po stalni naselitvi kmeta in njegovi zvezi deloma s tujimi plemenitimi deloma z meščani, ki so bili tudi drugod začetkom trgovci tuje rase. Spojenje teh ljudi je dalo narode in ti tuji so postali narodni člani, ki imajo in morajo skrbeti za koristi te ožje skupine. Zaradi tega ne bodem kritikoval Elsnerjevega imenovanja za predsednika ljublj. dež. sodnije iz tega razloga, da bi bil ta uradnik tujec, ako se domneva, da je tak Nemec, kakor se tu in tam nahaja med nami, ki se šteje za neko boljšo raso in se čuti za člana vesoljnega Nemštva.

Ali iz drugega razloga se mi ne zdi to imenovanje opravičeno. Kmetija je bila dozdej in je še na Slovenskem podlaga našega življenja in je izvor skoraj večine naših boljših duševnih moči. Morda je res, da je Slovenec zanemarjal obrti meščanstva in zaradi tega zaostajal v kulturi, ali tega pa ne more nobeden tajiti, da je slov. kmet vsikdar svojo dolžnost storil in naši dinastiji in državi dosti koristil, ko je pomagal zadrževati prodiranje Turkov v avstr. dežele in je krvavel v vseh vojnah naše dinastije. Ni bil vedno sistem nabiranja vojakov tak, kakor je sedaj, in v prejšnjih časih se je jemalo dosti vojakov iz slov. juga; »Hrvat« je bil v armadah, katere je vodil princ Evgen, on je bil tudi v Wallensteinovem ostrogu in nadvojvoda Karl je stal z njim v hudih bitkah z Napoleonom I. in pri Kustoci je nadvojvoda Albreht imel v ognju »železno brigado«, obstoječo po večjem iz Slovencev.

In naš kmet je razvil in vedno lepše razvijal na slov. jugu moderno kmetijo; nič mu ni treba oči pobešati, ako sreča kmeta iz nemških krajev. Naš kmet služi denar v tujini s trpkim delom, da zadošča razvoju gospodarstva v svoji domovini, tako da ta ne služi v sramoto avstr. državi; državne moči ne storijo dosti za našega kmeta. — Na tega kmeta se bi naj tudi ozirale drž. vlade pri oddajanju višjih mest. Naš meščan ni enakovreden našemu kmetu kot delavec in dasi je uradništvo na Slovenskem doslej dobro opravljalo svoje posle, je imelo in ima isto dosti dobrot od države, da lažje svoje otroke izgaia, kakor kmet; sinovi teh rodovin dobivajo lažje in hitreje boljša mesta. In če je tedaj kje na Slovenskem višji justični uradnik, ki je sin slov. kmetije, ki je starejši in vsaj tako kvalificiran kakor drugi, izhajajoč iz drugega sloja, bi morali višji vladni krogi tako mesto, kakor je predsedniško mesto na deželni sodnji v Ljubljani, dati sinu kmetije. Kdor izmed naših kmetijskih sinov, ki ne zatajuje svoje narodnosti, se dokoplje na kako višje mesto, ta je pokazal, da premore precej duševnega dela. Navadno je bil tak jako marljiv in je vlekel za dva. Tak slov. uradnik ima pravico zahtevati, da se ga postavi na višje mesto v deželi. V takem možu se oglašajo ponos, ki vprašuje, zakaj bi se kmetijski sin zapostavljal, in ki odgovarja, da izvor iz kmetije ne sme biti znak inferiornosti; saj meščanski sloji in k tem je računati tudi uradniškega, izhajajo po večjem iz kmetije! Vladati je baje treba znati predsedniku sodišča velikega okrožja! Kje bi se naj le meščanski človek tega boljše navadil, ko zraščal v tesnih razmerah majhnih ali tudi velikih mest! Ali ima uradniški sin nemara podedovane lastnosti za tako vladanje? Morda, ako je potomec stare uradniške familije, ali na Slovenskem imamo prav malo takih familij in člani takih pristopajo v politično službo.

Človek, ki je že v mladosti imel olikanejšje stariše, se nemara ve odrasel kretati gotovejše v družbi. Milje, v katerem je človek zrasel, vpliva na njegovo vzgojo. Ali možnost tega kretanja se lahko pridobi in pridobiva si jo večina naših kmetijskih sinov, ki so vstopili v uradniško karijero. Morda se pozna temu ali onemu nekaj okornosti; ali to obnašanje ni vse v kvalifikaciji višjega uradnika; kar se zove možnost vladanja, to zadene vsak večji talent, ta možnost leži v naravi večjega talenta. Večji talenti pa le imajo zasediti višja uradniška mesta. In tedaj ne vidim

razloga, zakaj bi ne bil postal dr. Kaučič, sedanjí predsednik okrožne sodnije v Novem mestu predsednik deželne sodnije v Ljubljani. Delokrog predsednika novomeške okrožne sodnije ni majhen. V njem se je tak predsednik že toliko vadil vodstva, da lahko zaradi tega zasede mesto v Ljubljani. V prejšnjih časih so postali predsedniki novomeškega okr. sodišča predsedniki ljublj. deželnega. O kaki kvalitativni razliki uradništva teh kolegijalnih sodišč in njihovih podrejenih sodnij se ne more govoriti. Kdor pozna našega kranjskega rojaka, ki je zaljubljen v Ljubljano, kateri stremi za tem, da more živeti v njej, in kdor se ve umisliti v čustvovanje naših rojakov, ta bo lahko razumel, da je vsakemu, ako že ne more priti na mesta višjih sodnij, srčna želja, da zasede prvo mesto dotične službe v Ljubljani. Avstr. vlade predsednike deželnih sodišč višje štejejo kot predsednike okrožnih sodišč. Ni tako ugodna uradniška služba, kakor si drugi mislijo, dasi hoče priti vse v državno službo; tudi ni dobro plačano to delo; vzemite pa uradniku hrepenenje, da bi prišel na višja mesta, ali na mesto, ki se oddaja posebno kvalificiranim možem, ki se odlikuje v vsej deželi, in oškodovali ste kvaliteto uradništva.

Ako je meščanski človek ponosen na svoj izvor, zakaj bi tudi ne bil sin kmetije na svojega! — Kolikokrat je sin kmetije učitelj in pomagač meščanskemu uradniškemu sinu pri študijah in kako vse bolje pozna prvi naravo kmeta, ki je še dozdej pri nas najštevilnejši človek in ima še največ opraviti pri sodiščih in sodišča z njim. — Ne, zapostavljati kako tako moč ni prav! — Dr. Kaučič je eden najboljših juristov na Slovenskem. On je izbo- ren civilist in kriminalist. Oba deželna jezika ima v oblasti, kakor le kdo na Slovenskem; star še ni toliko, da bi se ga moglo zaradi tega zapostaviti; čil, delaven je, kakor marsikateri ne v letih, v katerih se prihaja do višjih mest. Predsednik je, ki si je pridobil v kratkem času respekt vseh so- uradnikov okrožja. V ljubljanskem gremiju je služil veliko let, bil je uslužben pri drž. pravdništvu v Ljubljani. Par let je starejši kakor Elsner v službovanju.

No, vi kranjski veleposestniki, tu imate slučaj, kako se v vaši deželi ravna s sinovi kmetije! Danes ne morete več nosov vihati, da ste kaj višjega, kakor kmet, kmetije ste. In vaš voditelj ni našel časa, da bi se — dasi je tudi sin kmetije — zavzel za rojaka, kojemu je šlo po vsej pravici ljublj. mesto! To je zdaj vaš ponos! In vi, sloven-

LISTEK.

Tolstega moralni in soci- jalni zakonik.

(Iz prekrasne knjige: Ernest Howard Crosby
Tolstoj in njegovo poslanstvo, na slovenščino pre-
vedel Ljudevit Furlani, založila Zvezna trgovina v
Celju.) (Konec.)

Četrta zapoved je pravi temeljni kamen Tol-
stojevе etike. Glasi se: »Ne zoperstavlajte se hu-
dim«, temu še sam dodaje: »Ne zoperstavlaj se
zlu po sili; nikdar ne vračaj nasilstva za nasil-
stvo. Če te kdo vdari, potrpi, če ti kdo vzame, kar
je tvojega, pusti mu to; če te kdo prisili delati, de-
laj.« —

»Zmota je«, pravi Tolstoj, »predpostavljati, da
si moremo zavarovati svoje blagostanje s tem, da
branimo sebe in svojo last proti drugim. Večji del
vsega zlega na svetu izvira iz našega prizadeva-
nja prisiliti ljudi, da bi delali za nas.« »Sedaj razu-
mem smisel besed: Človek ni rojen, da bi mu dru-
gi služili, ampak da sam služi drugim.« Če se ču-
tim sedaj skušanega braniti sebe ali druge, svojo
ali tujo last po sili, se tej skušnjavi ne morem več
vdati. Ne drznem se več kopiciti bogastva za se.
Ne drznem se rabiti nikake vrste nasilstva proti
svojim sobratom, izvemšim morda kakega otroka,
da ga obvarjem preteče škode; tudi ne morem
sedaj biti več član nikakega oblastva, ki ima na-
men braniti človeško posest s silo. Ne morem biti
ne sodnik ne udeleževati se sodeb in obsodeb.
Tako Tolstoj ne omejuje navajanja tega pravila
na naše privatno življenje.

Vrsta v sv. Matevžu se glasi: »Slišali ste, da
je bilo rečeno, oko za oko in zob za zob; jaz pa
vam pravim, ne zoperstavlajte se hudim«. Nauk
»oko za oko in zob za zob« je izrečen trikrat v

Mojzesovem zakonu (Ex. XXI. 24; Lev. XXIV. 20;
Deut. XIX. 21) ter je vsakokrat vtelesen v kako
naredbo kazenskega zakona. Kristus zato ponuja
pravilo o nezoperstavljanju kot nadomestilo za
kazenski zakonik ter je navaja prvotno na vladne
uradne čine. Tolstoj sprejema ta nazor brez ome-
jitve. Po njegovem je vsako vladanje po sili kri-
vica.

Premislimo malo, ali je to načelo o zoper-
stavljanju tudi zdravo. Tudi če nam je Jezus za-
povedal tako živeti, ni to samo na sebi dovolj, da
bi kristjana smelo prisiliti vzeti nase prokletstvo,
izvirajoče iz življenja proti svoji vesti. Človek je
tako vstvarjen, da mu je nemogoče sprejeti od
zunaj moralne obveznosti, ki se ne zлага z nje-
govim najglobljejšim čutom pravice. Naša morala
mora biti živa veja naše volje, cepič pa, ki nima
nikake sorodnosti z nami in ki ne more najti no-
vega vira življenja v našem najbolj notranjem
bitju, moramo zavreči in naj že prihaja od koder-
koli. Kako je torej s tem naukom o nezoperstva-
ljanju? Odgovarja ali neodgovarja naši najbolj no-
tranji naravi?

Vsak si mora sam dati odgovor na to vpraša-
nje ter se hkratu zavarovati kakor najbolje zna
proti temu, da ne bode nobeden njegovih nižjih
instinktov vplival na njegovo odločitev. Za svojo
osebo morem samo izraziti svoje mnenje, da čim
globljejšje pogreznemo sondo v svojo vest, tem
jasnejša nam bo modrost te zapovedi. Videli bomo,
da je že v preteklosti izzvala odgovor nekaterih
najbolj plemenitih mož, po vsej pravici smemo
tudi trditi, da dandanes vedno raste število onih,
ki čutijo resnico tega nauka in potrebo, da se uve-
ljavi, ako hočemo, da pride kedaj k nam Kralje-
stvo božje. Če je temu tako, lahko razumemo, da
bode oboroženo zoperstavljanje tudi nam postalo
s časom tako mrzko kakor bi bilo Kristusu. Mislite,
da ni to mogoče, da postane v bodočnosti krist-
janu prav tako nemogoče obsoditi koga na smrt,

izgnati najemnika, ali sprožiti top na svoje sobra-
te, kakor bi mu bilo nemogoče sedaj udeležiti se
kakega kanibalskega čina?

Tudi bi to ne bila slabotna sentimentalnost.
Nasilstvu ni mogoče napraviti konec z nasilstvom.
Skušali smo nad tisoč let storiti to nemogoče de-
lo, in danes ima Evropa več vojakov in bojnih
strojev kakor kadarkoli prej, v Zedinjenih Drža-
vah je nad 10.000 umorov na leto, vrhutega vsi
vemo, da je samo v naših nedeljskih šolah dovolj
vojaškega duha, da bi z njim lahko preskrbeli ra-
zne divje narode. To je posledica sistema: oko za
oko, zob za zob, kateri je po našem utemeljenem
prepričanju Kristus odpravil, kateri pa mi s svo-
jim načinom življenja vsak dan praktično zvršu-
jemo prav tako neusmiljeno kakor stari Hebrejci
ali stari Rimljani.

Samo blaznež bode skušal vstaviti nihalo, če
koleba na desno s tem, da je sune z vso silo na
levo, in vendar je to glavno opravilo večjega dela
naših zakonodajstev. Na popolnoma enak način se
vzdržujejo vendette (krvne osvete) na Korsiki sto-
letja in stoletja med družinami. Umor sledi umoru
in sin podeduje po svojem očetu dolžnost ubijati.
Pomislite, da bi bila v enem teh slučajev sovraštva
jedna družina že zdavnej sprejela Kristusov nauk
ter da bi ne marala več terjati življenja za življe-
nje, ali ni jasno, da bi bilo sovraštvo zamrlo ter da
bi se prav v tej mari bil ustanovil med ljudmi mir,
složnost in edinost? Tako je tudi z narodi, ali bi ne
bilo bolje pozabiti na Alzacijo in Loreno kakor še
enkrat sejati bratomorno seme, ki je že tolikrat
napolnilo Evropo s krvavo žetvijo? In če se da to
načelo navajati na taka vprašanja, dalo bi se brez
dvoma jednako upotrebti tudi v navadnih dogod-
kih človeškega življenja. Nekdo Vam je dolžan 100
kron. Je-li to v smislu Kristusove zapovedi, je-li to
v Njegovem duhu, da ga zato tožite? Si-li morete
misliti, da bi bil Kristus sam kaj tacega storil? Pa
ne glede na vse krščanske pomisleke, ali bode Vaša

ski duhovniki, ki vodite zdaj politiko na Slovenskem, ki imate v sedanji Avstriji kot duhovniki veliko upliva pri vladah, tudi vi se niste zganili, oziroma ne komandirali vaših posvetnih pomagačev, da vstopijo za sina kmetije! Vi izhajate, razen par sobratov, vsi iz kmetije. Drugače upijete, koliko je vrednosti v našem kmetu!

Politična kronika.

»SLOVENSKI KLUB« IN »ZVEZA JUŽNIH SLOVANOV«.

V Celju, 23. nov.

Jutri se vrši prva seja zopet sklicanega parlamenta v grškem templju na dunajskem Ringu in na vseh koncih in krajih se vrše predpriprave in posvetovanja različnih strankinih odborov in državnoborskih klubov za to jesensko parlamentarno kampanjo, ki bode trajala tje do Božiča. V taboru Jugoslovancev je doslej precej mirno. Jutranji listi poročajo, da se je vršila včeraj dop. na Dunaju seja Slovenskega kluba, v kateri je poročal dr. Šusteršič o političnem položaju. O sklepih se ne poroča ničesar. Vprašanje ital. pravne fakultete se bode razpravljalo v posebni seji takozvanega vseučiliškega odseka, v katerem sede zastopniki obeh jugoslovanskih državnoborskih klubov. Razpravljalo se bode nedvomno o tem, ali se naj Šusteršičeva obstrukcija iz poletja nadaljuje ali ne. Ni gotovo, kako razpoloženje vlada v češkem taboru po razbitju spravnih pogajanj v Pragi. Različni glasovi pravijo, da precej opozicijskelno, ker se naravnost dolži Bienertu, da je na vplivanje Poljakov, ki so pri češko-nemškem sporu tertius gaudens, razbil posredno pogajanje v Pragi. Češka kraljevina se nahaja v velikanski finančni mizeriji in »Narodni listy« pišejo včeraj, da nimajo Čehi prav nobenega povoda pomagati Bienertu pri proračunskem provizoriju in podaljšanju sedaj veljavne poslovne, ker jim je onemogočil ureditev razmer doma. V drugih čeških listih čitamo, da rujejo proti Bienertu tudi veleposestniki. Kakor znano, se je povzpela Šusteršič do sedanjega gotovega pomena v parlamentu s pomočjo Čehov in istega Saveza južnih Slavena, katerega skuša doma pred volilci postaviti vedno v najslabšo luč in čegar slovenske in hrvaške člane je na najsurovejši način obrekoval. Vprašanje je, ali bodo Čehi znova podpirali eventualno obstrukcijo ali ne — in posebno ali bodo podpirali eventualno Šusteršičevo obstrukcijo proti ital. pravni fakulteti na Dunaju ali ne. Vsem nam je še dobro v spominu ostra kampanja čeških listov, osobito naprednih, proti Šusteršičevemu politikarstvu. Tudi na severu naše države so prišli ljudje do prepričanja, da je Šusteršič obstrukcija za karkoli samo sredstvo za strankarske kupčije in utrditev reakcijskega sistema v državi. Po govorih čeških delegatov soditi, pa vendar ne vemo, če bo že sedaj preveč navdušenja za obstrukcijo; čakalo se bo na ugodnejši moment, da se zada Bienertu smrten udarec. Ni torej gotovo, če bo Šusteršič še imel vbodoče pri Čehih ono trdno zaslonbo za vse svoje politične lumparije, ki jo je imel dosedaj. — »Savez južnih Slavena« se ima sedaj odločiti, ali s Šusteršičem ali brez njega. Ne dvomimo, da se bo odločil za poslednje. Ne izključujemo skupnega postopanja v gotovih važnih zadevah, ali Savez naj pod nobenim pogojem ne podpira svetohlinskega in kakor kažejo zadnji dogodki v Ljubljani le sebičnega radikalizma klerikal-

cev, za katerega morajo, kakor je že naš list tolikokrat povdarjal, plačevati vedno stroške slovenski naprednjaki. Pametna in praktična politika mora biti sedaj cilj osobito naprednih poslancev v parlamentu. Morajo se zavedati, da so manjšina, ki ni odgovorna za prav ničesar. Naj posrebljuje klerikalci juho, katero so si na Slovenskem zakuhal s svojo zavoženo in sebično politiko, sami. Ako pustite Šusteršiča na cedilu Čehi in Savez, mu bo greben precej upadel — in to bo prvi porok za sanacijo političnih razmer v naši ožji domovini.

DROBNE NOVICE IZ PARLAMENTA.

Nemška narodna zveza je sklenila v svoji večrajšnji plenarni seji, da bode kandidirala za mesto načelnika v proračunskem odseku zopet barona Chiarija, kateri je izjavil, da bode to mesto zopet sprejel. — Finančni minister bo predložil danes parlamentu **začasni proračun**, ki izkazuje nekoliko stotisoč kron preostanka. Ker izkazuje proračun zelo visoke dohodke, se ni veliko izdatkov omejevalo ali črtalo. — **Enotni češki državnobor. klub** je sedaj toliko kot sklenjena stvar. — Meščanski poslanci v nemški narodni zvezi bodo vložili obširen predlog o odredbah proti vladajoči **draginji**. — Nemški jutranji listi poročajo o celi vrsti **zanimivih interpelacij**. Nemški nacijonalec Mühlwerth bo interpeliral zaradi naseljenja spodnih portugalskih menihov v Avstriji. Posl. Hofmann-Wellenhof in tt. bo interpeliral v zadevi zvišanja blagovnih tarifov na južni železnici. Socijalisti bodo interpelirali v zadevi podraženja smodk in cigaret. — »Česke Slovo« poroča, da je podaljšanje državnoborskega poslovnika za jedno leto sklenjena stvar. — Parlament. komisija češkega kluba ima z Jugoslovani **važna politična posvetovanja** o taktičnem postopanju v tem zasedanju.

Štajerske novice.

Za kaj jim gre? »Str.« je včeraj prav odkritosrčno povedala, kaj nameravajo klerikalci s svojo gonjo proti učiteljstvu: raztrgati stanovsko organizacijo štaj. učiteljstva »Lehrerbund« in prisiliti slov. učiteljstvo z vsemi sredstvi, da se pridruži glasoviti Slomškovi zvezi, to je podvreči se politični komandi naših fajmoštrov in diverznih radikalnih vladnih lakajev. »Str.« že kliče klerikalnim učiteljem: »Nič strahu in bojazni! Mogočne čete našega ljudstva bodo stale za vami!« Samo žal, da te »mogočne« čete ne morejo učiteljstvu izposlovati niti vinarja za zboljšanje njihovega gmojnega položaja, da, še več: te »mogočne« čete so baš največji nasprotniki zboljšanja! Klerikalci pozabljajo, da Štajerska ni Kranjska črna vojvodina in da pri nas ne bodo dobili vse moči v deželi za strahovanje in zatiranje v roke! Sploh pa še ponavljamo enkrat: nezreli klerikalni fantiči ne bodo našemu učiteljstvu predpisovali, kaj naj stori v obrambo svojih stanovskih teženj!

O občinskih volitvah v Slov. Bistrici in sramotnem narodnem izdajstvu tamošnje duhovščine še mariborski klerikalni listi vedno molčijo.

V nedeljo, 27. t. m. v Slov. Bistrici! Težavni boj bide maloštevilna slovenska inteligenca v Slovenski Bistrici za svoj obstanek. Komaj smo čitali poročilo o vročih občinskih volitvah in že se nam piše o nasilnostih, s katerimi se hoče uničiti tamošnje okoliško šolo, ker se slovenski otroci za nemško šolo naravnost podkupujejo z darili. Tu je treba nujne in izdatne pomoči. Prihodnjo nedeljo ima-

jo tamošnji posilinemci slavnost v korist šulferajmske šole, a Čitalnica kliče na slavnost v prid okoliške šole. Slovenci, ne zaostajamo za nemškutariji in storimo svojo dolžnost, da rešimo, kar se rešiti da. V nedeljo vsi v Slovensko Bistrico! — Začetek gledališke predtave je ob 4. uri popoldne. Vstopnina znaša za sedeže 1.—2. vrste 1 K 20 v., 3.—4. vrste 1 K, 5.—7. vrste 60 v., za stojišče 30 vin. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Vstopnice so v predprodaji pri gospodini Danici Starovašnikovi, ki prevzema tudi darila za srečolov.

v Z Linhartom se ukvarja v kratkem člančiču tukajšnja »Südsteir. Volksstimme«. Spominja ga na temelju dobrih informacij iz krogov nemškega narodnega sveta na Sp. Štajerskem na okoliščine, v katerih so ga sprejeli v »Štajerčevu« uredništvo. Pravi se, da so rešili naši Nemci Linharta za 3.200 kron iz mnogih nevolj. Čeden možak, ta Linhart!

v Zanimive občinske volitve v Gradcu. Včeraj se je vršila volitev iz 2. razreda. Mestni uradniki so silno agitirali proti dež. stavbnem svetniku Heideju in so kandidirali mesto njega dež. poslanca učitelja Otterja. Vendar pa je bil poleg drugih nemških nac. izvoljen Heide s 1383 glasovi proti Otterju, ki je dobil 635 glasov. Nemškonacijonalni listi se silno jezijo nad razkolom v tem razredu, ki velja za najtrdnjšo nemškonacijonalno postojanko v Gradcu.

Iz Celja. V torek dne 22. nov. se je ustanovil »Klub slov. trg. sotrudnikov« v Celju, kateri si je izvolil začasno sledeči odbor: Predsednik Franc Lubšina, namestnik Pavel Novak, tajnik Fran Leban, blagajnik Josip Delakorda, odbornika Fran Adamič in Ivan Dergas, namestnika Leopold Vončina in Ivan Bobnar. »Klub« bode imel redne sestance vsako soboto in po eno odborovo sejo na mesec. Objednem vabi v svoj krog vse tovariše, ki doslej še niso pristopili.

v Miklavžev večer v Celju. Dne 5. decembra priredi Čitalnica v veliki dvorani Narodnega doma običajni Miklavžev večer. Opozarjamo celjske Slovence na to prireditve, za katero so se začele že vse priprave. Vspored se pravočasno naznani.

Slovensko obrtno društvo v Celju priredi drugi četrtek, dne 1. decembra 1910 zvečer v gostilni pri Jeleni družinski večer. Člani in prijatelji društva so vabljeni, da se mnogobrojno udeležijo!

v Blaznik pri črni maši? V Teharjih se je brala za pred kratkim umrlo gostilničarko Ano Platzer črna maša. Nek Jakob Marzidovšek iz Osenice, ki je prisostvoval maši, je med opraviлом naenkrat skočil iz klopi in kričal proti župniku: »Boš kmalu zginil?« V cerkvi pričujoči so ga morali spraviti ven.

v Iz Rogatec. Za namestnika pokojnega Windischgraetzovega gozdarja Simonyja je določen gozdar Hollmann iz Tahova na Češkem.

v Ustrelil se je včeraj po noči ob graškem pokopališču v Eggenbergu 37 letni židovski odvetnik iz Dunaja dr. Adolf Gutman. Vzrok je neznan.

pravda pripomogla v čim koli k splošnemu miru, ali je to sploh kaj več nego nov, grd sunek v staro nihalo?

Ne, naš sistem je bil temeljito pogrešen — menim naš sistem vsiljevati drugim svoje nazore o veri in morali, o zakonu in redu, o imetju in načinu življenja, ter zahtevati od njih, da sprejmejo naše nazore o naših lastnih individualnih pravicah. Ako bi mi bilo mogoče storiti, da bi ves svet soglašal z menoj, doživel bi gotovo novo zlato dobo, in lotim se dela, da dosežem to po sili, bodisi s tem, da vzamem sam orožje v roko, ali pa s tem, da utisnem svojim nazorom pečat pozitivnega zakona ter je na ta način z oboroženo pestjo vlade vsilim drugim. Ta bojni načrt bi pač izborno učinkoval, ako bi bil jaz edini človek na svetu, ki si je ubil v glavo izvesti svojo voljo, pa kmalo se prepričam, da je vsak drug mož in žena, s prav pičlimi izjemami, posvetil vse svoje moči istemu podjetju, in konec vsega je, kakor si lahko mislite, nepopisna zmešnjava, v kateri dobijo oni, ki podležejo, le malo spoštovanja. Vsak narod nastopa na isti način in toliko naši javni kolikor naši zasebni odnošaji so sovražni. Od tod prihaja velika množina socialnih in industrijskih bolezni, za katere moramo najti Ali ni že čas, da se vprašamo, je-li človeštvo na pravi način začelo lečiti socialno bolezen in ali ne bi bilo mariveč bolje, da temeljito premenimo način nje lečenja?

Premišljujmo malo o diagnozi Dobrega Zdravnika. Mi praviloma ne gledamo na zlo tako, kakor je gledal Kristus. Ako mislimo na umor, si slikamo v domišljiji bolečine žrtve, prelivanje krvi, prikrašano življenje, užaljeno rodbino. Naša simpatija si slika ves prizor s temi glavnimi in značilnimi črtami in zato si prizadevamo, da bi zaprečili take posledice hudodelstva. Kristus pa je gledal bolj globoko. On je lahko izključil te bolečine in skrb, ker je videl nekaj hujšega. »Ne boj se jih, kateri telo umore, duše pa ne morejo umoriti.« Po njegovih

naukih obstoji veliko zlo ne v ubijanju temveč v jezi na svojega brata. Po Njegovem tiči naloga v tem, ne kako bi se dalo zaprečiti vbijanje, ampak kako iztrebiti jezo — sovraštvo — iz človeškega srca.

To je torej Njegova diagnoza; sedež nadloge je v zlih mislih človeka v zavidnosti, v pohlevnosti, v sovraštvo, v zlobnost in v neusmiljenosti. Proti tem zvrglim nagonom v samem sebi mora kristjan obrniti svoje moči, ako želi izlečiti družbo ter postaviti temelj miru na svetu. In baš proti tem zlem mislim in domišljijam človeka daje Kristus svoj lek nezoperstavlajoče se ljubezni in jaz priznavam, da ima oblast in moč, katere ni mogoče nikdar doseči s pritiskom in prisiljevanjem tudi v njih ublaženi obliki, katerim se pa treba odreči, ako se začetemo k pritisku in prisiljevanju. Proti zlu je eno samo uspešno sredstvo in to je, ovladati zlo z dobrim. Tudi ni v to vključena odprava vlade. Naše načelo zahteva amo, da se vsakdo vzdrži dejanj, katerih bi po svoji vesti ne mogel storiti. Nič bi se ne opustilo, dokler bi vsi ljudje ne dospeli do tega načina mišljenja in svet zoperstavljalcev bi prav gotovo lahko odpravil brez vlade po sili. Težko si predstavljamo državo brez policije in ječ, tako je bila tudi še pred petdesetimi leti šola brez brezovke, črtala in podobnih pripomočkov naravnost nemislitelna. Premena v šolski disciplini nam kaže pot, po kateri gre naša civilizacija.

Walt Whitman nam podaja v eni svojih kratkih pesmi idejo o odnošajih posameznika k državljskim uredbam, ki pomeni po mojem mnenju pravi krščanski način.

Whitman pravi:

»Čujem, da se me je dolžilo, da sem skušal vničiti institucije (uredbe), po v resnici jaz nisem ne za ne proti institucijam. (Kaj bi v resnici imel vzajemnega z njimi? ali kaj z vničenjem istih?). Jaz hočem samo ustanoviti v Mannahatti in v vsakem mestu teh držav, v notranjosti in ob morskem

bregu, in na poljih in v gozdih, in na vsakem brodu, malem in velikem, ki pušča svojo sled v vodi, brez zgradb ali zakonov ali kakega argumenta. — Institucijo Drage Ljubezni do Tovarišev.«

Načelo zoperstavljanja tudi ni ne strahopetno ne babje. Vzgleđi, katere bomo navedli, bodo to dokazali, in v resnici zadostuje že pogled na jednokleno postavbo grofa Tolstaja, veterana iz krimske vojske, ko izzove ruskega medveda, naj stori, kar se upa,* da nam vzbudi zadoščenje, da je njegova vera moška. Pa če bi tudi ne imeli vzgledov, na katere lahko pokažemo, se lahko prepričamo o močatosti nezoperstavljanja sodeč po pravi naravi človeka.

Prva zahtevo poguma je, da pozabiš na samega sebe, in prvi pogoj za samo-pozabljenje je nadvladajoča skrb za druge, to pa imenujemo ljubezen. Tako je v najširšem smislu res, da popolna ljubezen iztrebi strah in človek, ki se brani delati svojemu sosedu silo, ker ga ljubi, je pač med vsemi ljudmi najmanj podoben strahopetnežu. Ta pogum, ki izvira iz ljubezni, je pogum, ki dviga človeka nad žival. Ta pogum zajema vso moč iz sfere nagnjenj in misli, iz ljubezni in resnice, iz srea in pameti, iz sfere, ki je pravi dom človeške duše. Vsi naši fizični čini, katerih gonilna moč ne prihaja iz višjih sfer, so zgolj čini živali, in v takih činih nas kaj lahko prekosi kar prvi bulldog (pes) ali pa tiger.

Pa, ugovarja se nam, nauk o nezoperstavljanju bi nas zadrževal, da se ne vmešamo in ne zaprečimo umor kakega otroka, in s tem bi bil ves princip osmešen. Mogoče je, da bi bilo nekoliko nezoperstavljalcev, kateri bi izvajali svojo teorijo do te mere tudi v praktičnem življenju, pa dejstvo je, da ne pride nikdar niti en človek od milijona v tak

* Pisatelj misli s tem na dogodek, ki se je pripetil Tolstoju na lovu na medvede 1858. l. in katerega je opisal v črtici »Lov na medveda« 1872. l.

v V vlaku okrađen je bil, kakor se poroča iz Zidanega mosta, nek Juri Vuković, ko se je vračal iz Amerike čez Dunaj proti Ljubljani v domovino. Ko je med vožnjo spal, mu je nekdo ukradel ves prihranjen denar 1080 krou. To je moža tako razjezilo, da se takoj vrnil spet v Ameriko.

Radi stave. V gostilni Alojza Brinarja v Čadramu je nastal prepir med Andrejem Vidmajerjem in Mihaelom Berbre, ker se je Vidmajer branil plačati vsled stave zgubljeni liter žganja. Gostilničar je hotel napraviti mir, prijel je Vidmajerja ter ga vlekel iz gostilniške sobe. Pri tem je skočil Berbre v vežo ter zadal Vidmajerju z bodalcem v hrbet smrtonosno rano.

Vsled ljubosumnosti. Radarja Filip Markovič in Janez Pišler v Trbovljah sta bila zaljubljena oba v eno dekle, neko Marijo Ban. 16. t. m. večer je prišel Markovič k svoji oboževanki ter ji predbacival, da ima Pišlerja rajši ko njega. Marija Ban se je vsled tega razjezila ter mu vrgla železen lonec na glavo in ga napodila. Markovič je šel k Pišlerju, da bi se nad njim maščeval. Nastal je med njima prepir, vsled kojega je Markovič zgrabil rovnico ter Pišlerja z njo dvakrat tako močno udaril po glavi, da je ta zgubil zavest. Težko ranjenega so morali prepeljati v bolnišnico.

v Poročil se je na Črešnjecju pri Slov. Bistrici g. Blaž Tominc naučitelj v Globokem pri Brežicah z gospodično Amalijo Novačan, hčerjo veleposestnika in župana na Pretrežu.

Na Muti mora ondodnemu županu, deželnemu poslancu, tovarnarju itd. že precej trda presti. Kakor je videti, mu ne nesejo dovolj razne kupčije in kopica naslovov in javnih služb. Zakaj, drugače gotovo ne bi bil začel tak mogočnej na stare dni krčmarsko obrt v popoluoma slovenskem Sv. Primožu namesto svojega obolelega najemnika, kateri ima obrtni list. Jako so mu morali dišati slovenski groši, da je spravljal jestvine in pijačo v tak breg. Pa kakor se vidi, se mu ni izplačalo. Ljudje so po maši res pridri v njegovo gostilno. To pa je bilo samo iz radovednosti, ker so mislili, da sam g. Erber streže. Ker pa ni bilo velikega gospoda z belim predpasnikom, ampak le njegovi služabniki, zato so takoj zapustili nemško gostilno in odšli k domačinu. Slišati je bilo marsikako pikro na naslov nemškega velikaša. Če hoče Erber kaj zaslužiti pri krčmarjenju, potem mora sam ljudem streči. Naši kmetje so jako zavedni, a od takega gospoda bi si pa le dali enkrat postreči vsaj za zabavo. — C. kr. okr. glavarstvo v Slov. Gradcu pa javno vprašamo, po katerih postavah je dalo Erberju dovoljenje za vinotoč brez vsake vednosti prizadete občine? Ali so postavbe za vse jednake, ali pa imajo za nemške mogotce posebno izdajo? Smo jako radovedni in bomo še kje drugje vprašali.

v Prijatelj ustnikov za plpe. Čevljar Franc Horvat iz Mestnega vrha pri Ptujju je pred kratkim v trgovini L. Slawitscha v Ptujju izbiral ust-

nike za pipo, a izbral je tako, da jih je skrivaj vtaknil v žep več, kakor je hotel plačati. Ker so ga pri tem zapazili, je dejal, da si je dovolil „špas“. Ker je Horvat skoro vsak dan prišel v omenjeno trgovino in bil tamkaj nadležen, ni izključeno, da si je večkrat dovolil tak „špas“, zatoj so ga izročili policiji.

v Nepošten hlapec. Pri posestniku Janezu Planincu v Ješovcu pri Kozjem je bil v službi hlapec Janez Lupše. Zadnji čas so opazili, da je izdajal več denarja, da je plačeval svojim prijateljem pijačo po gostilnah, si kupil zlato verižico, dve obleki itd. Vse to je bilo sumljivo; ko ga je žandarmerija zaslišala, je dejal, da je dobil v loteriji v Brežicah 1200 kron. A izkazalo se je, da je Lupše ukradel svojemu gospodarju iz predalnika prihranjen denar 1200 kron. Ko so ga aretirali, je že porabil polovico ukradenega denarja.

5 dni iz Gradca v Maribor sta potovala v sodu dva pustolovca, Attilio Zanardi in Evgenio Vianello. Iz Gradca sta odpotovala v sodu predpoldan 15. t. m. V Maribor sta došla v nedeljo 20. t. m. popoldan. Prideta tudi v Celje, ker potujeta v sodu okoli sveta.

Druge slov. dežele.

Imenovanje tržaškega škofa. Za škofa v Trstu je torej imenovan ljubljanski kanonik dr. Karlin. O njem piše »Slov. Nar.«: »Mož ima boljše manire kakor navadni naši duhovniki in se zna tudi med izobraženimi ljudmi obnašati, sicer pa je čistokrven klerikalec, ki bo v Trstu delal ravno isto politiko, kakor jo dela škof Jeglič na Kranjskem. V narodnem oziru ni ravno mrzel, ali četudi se ga sme šteti za narodnega duhovnika, vendar je treba vedeti, da je odločen nasprotnik slovanskega bogoslužja in da glede jezikovnih pravic v cerkvi ne bode postopal nič drugače, kakor je postopal prejšnji tržaški škof dr. Nagl. Slovanska stvar v Trstu ne bo z njim nič pridobila, pač pa zna dr. Karlin ustvariti med Slovenci v Trstu razdor, ker ni dvoma, da bo skušal med Slovenci tržaške škofije uveljaviti tisto politiko, kakor jo dela klerikalna stranka na Kranjskem. V korist Slovencev bo novi škof kvečjemu tedaj, če bo pri Italijanih dosegel kaj uspeha in jih oslabil. To njegovo nasprotje do Italjanov je menda tudi vzrok, da se je vlada zanj odločila, saj je z njim storila uslugo klerikalni stranki in — sebi. Kanonik Karlin je že dolgo časa kandidat za tržaško škofovsko službo. To je pred leti sam priznal na nekem obedu pri pokojnem šentpeterskem župniku Malenšku. Na tistem obedu so udeležniki že častitali kanoniku Karlinu, da postane menda pomožni škof za Trst. Karlin pa je rekel, da je bilo pač nameravano, da postane pomožni škof, da je pa potegnil nekoliko drugačen veter, pa je vsled tega vse odloženo za poznejši čas. — Vsi so to tako razumeli, da je Karlinu škofovska služba za Trst nekako zagotovljena. — Kakar se zdaj kaže, jo je dr. Karlin dosegel. Slovenci nimajo vzroka, se tega veseliti. Italijani pa še manj.«

Izseljeniški urad v Trstu. Kakor poročajo, se vlada resno peča z načrtom, ustanoviti v Trstu izseljeniški urad, ki naj s svetom pomaga ubogim izseljencem, ki se izseljujejo večinoma v Severno Ameriko. Naša država je v vsakem oziru zelo na-

zadnjaška, taka tudi v tem oziru. Pred dvajsetimi leti bi bilo že umestno, da bi vlada ustanovila tak urad, ki naj bi varoval interese ubogih izseljencev. Toda tudi zdaj ne verjamemo prav dobri volji naše vlade, ker vemo, da vladni »šimelje« prepočasti hodi.

v Poslanec Hribar je nenadoma obolet in se ne bo mogel udeležiti prvih sej državnega zbora.

v Iz Ljubljane: Tvrdba Mayer & Co., tovarna za izdelovanje papirnatih vreč in pisemskih ometov v Ljubljani, je prenehala z obratovanjem. — V konkurz je prišla znana stavbena tvrdba Faleschini & Schnuppler v Ljubljani. Vzrok konkurza je baje izgubila neke dolgoletne pravde. Tvrdba je bila svoječasno eno največjih stavbenih podjetij v Ljubljani ter je imela vposlenih do 1000 delavcev.

v Samomor. Višji deželnosodni svetnik Kness iz Beljaka, ki se je zdravil na Lassnitzhöhe pri Gradcu, je prišel včeraj v Gradec v neko brivnico, da bi se obril. V trenutku pa, ko je bil neopažen, je pograbil za britev in si prerezal ž njo vrat. Bil je takoj mrtev. Vzrok samomora je neznan.

v Društvo „Branibor“. Narodno-obrambno društvo „Branibor“ prične v kratkem z intenzivnim delovanjem. Doslej so se vršile razne potrebne predpriprave, ki imajo društvu zagotoviti uspešen razvoj. V nedeljo, 27. tm. ob 3. popoldne se vrši v „Narodnem domu“ v Ljubljani odborova seja, na kateri se bo razpravljalo o raznih važnih stvareh.

v Nepotrjen zakonski načrt kranjskega dež. zbora. Zakonski načrt o uvedbi davščine od prirastka na vrednosti nepremičnin ni potrjen. Ministrstvo zahteva več izprememb, posebno glede roka veljavnosti zakona in porabe davščine za občine.

a Zavod sv. Nikolaja se imenuje v Trstu zavetišče za brezposelne slovenske in slovanske služkinje. Ta zavod si je stavil vzvišeno nalogo, reševati v nevarnosti se nahajajoča dekleta, ki so došla v mesto, ali pa ona, ki so izgubila službo. Zavod deluje pod spretnim vodstvom tržaških Slovenk že 12 let z največjo vnemo ter z brezprimerno nesebičnostjo. Sprejel je v tem času mnogo nad 10.000 deklet pod svojo streho ter jim je stal dejansko in z dobrim svetom dobrohotno na strani. Tu se shajajo dekleta iz vseh krajev slovenske domovine, ter najdejo pomoči in tolažbe ter takorekoč svoj drugi dom v težkih dneh bolesti in bede. Ker pa se vzdržuje ta človeko- in domoljubni zavod samo z milodari, pozivljamo vse Slovence in zlasti Slovenke, dalje denarne zavode, županstva in društva: **podpirajte „Zavod sv. Nikolaja“, ki skrbi za slovenska dekleta, ki nam jih ščiti ter jih ohranja slovenskemu narodu!**

Koroško.

a Prevalje. (Nočna poroka.) Dne 22. tm. se je poročil tukaj vdovec Johann Divjak, znan pod imenom „Milliongoschen“, z neko „cartano“ vdovo. Divjak je zagrizen renegat ter vodja pre-

položaj, dočim nas zlo nasilstva in moči obdaja vedno in povsod v vseh krivicah in nejednakostih družbe, v nadlogah vojske in skoro v vsakem dogodku našega življenja. Vrhutega se lahko vsako moralno načelo tira do neke skrajnosti, v kateri se zdi njega izvrševanje dvomljivo, in vendar ostane načelo samo trdno. Tako vsi priznavamo moralno obveznost govoriti resnico, pa ker se utegne prigoditi, da se s kako neresnico komu reši življenje, ne bomo vendar zavrgli načela in začeli kar brez razločka lagati. Dejstvo torej, da bi se lahko kedaj čutili obvezane s silo braniti kakega otroka nasilnosti, nikakor ne opravičuje, da bi smeli manjše prepire poravnovati s postavno ali nepostavno rabo moči. Pravi dokaz je ljubezen, in v ogromni večini pripetljajev, v katerih smo se zatekli k sili, bi nam bila rekla naša vest, ako bi bili postali ter jo poslušali, da se naš čin ne vjema z ljubeznijo — ter da je vsekako do neke mere plod sovraštva ali zle volje.

Ali pa naj se, če prav tako goreče želimo ustanoviti Kraljestvo božje, odrečemo vsem navadnim pripomočkom za zboljšanje, s katerimi nas je prosveta seznanila? Ali lahko zboljšamo svet, ne da bi iskali pomoči v zakonodajstvu, pri sodnikih in armadah, pri namestnikih in v ječah? Kristus gotovo ni vedel kaj bi s takimi načeli počel. V Njegovih časih se je mnogo bolj vladalo nego dandanes. Obdajale so ga rimske in hebrejske narodne in občinske institucije, pa On ni nikdar poskušil upotrebiti je v Svoje namene. Samo enkrat se Mu je zabliskala misel rabiti je, to je bilo takrat, ko Mu je skušnjavec pokazal vsa kraljestva tega sveta in njihov slavo ter je rekel: »Vse te reči Ti bom dal, če padeš pred menoj na kolena in me moliš.« Vsi se spominjamo, kaj mu je Kristus odgovoril: »Proč od mene, satan.« In Kristus ni nikdar izrazil drugačnega nazora o vladni moči. »Veste, da ti, ki jih vi-

dimo poglavarje narodov, gospodujejo čez nje, in njih veliki jih imajo v oblasti. Pri nas pa ne bode tako.«

»Pa to so stvari«, tako odgovarjamo, »na katere so nas učili gledati kot največje in najvažnejše na svetu.« Prav tako, in Kristus pravi: »Kar je ljudem visoko, je gnusoba pred Bogom.« Tudi ni res, da bi moralo sprejetju Kristusovih naukov logično lediti neko bolno stanje človeške družbe, blazno probujanje individualizma, anarhija ali nered.

Kršćanstvo pomeni zvezo in red, toda zveza mora biti organska, ne pa mehanska, rast ne pa institucija. To mora biti živa zveza, presegajoča idejo kraljevstva, vzrasla celo nad plemeniti pojmi očetovstva in bratstva in dosegajoča ideal istinite identitete, kakeršno je čutil Kristus, ko je molil, da bi naj bili eno z njim, kakor je On eno z Očetom in ko je rekel: »Kar ste storili kateremu teh Mojih manjših bratov, ste Meni storili.«

Pravo torišče krščanskega reformatorja je v tem, da goji naš smisel za to enotnost, da pogumno propoveduje o posledicah nje izvajanja v našem socialnem življenju ter da protestira proti vsaki prelomitvi zakona ljubezni, kateri uči. Vzdrževati najplemenitejši ideal, v zaupanju na njega notranjo prepričevalnost ter odreči se vsemu nasilstvu — to je, verjemite mi, najvišje opravilo človeka, in zgodovina bode dokazala, da ima to najtrajnejše praktične posledice. Gospod ni ne v vetru ne v burji mariveč v tihem, drobem glasu in vrhunec Novega Zakona nam kaže Jagnje na prestolu.

Ne moremo storiti večjega pogreška nego vzdigniti roko proti krivici. Človek, ki noče viniti udarec za udarec, je edini mož, ki ne more biti podvržen in postopanje z njim postane tiranu nerešljiva uganka. Edino le nezoperstavljaec mora

ovladati višjo oblast. Tudi ga ne bode mogoče na dolgo tako preganjati, da bi ne mogel tega vzdržati. Grof Tolstoj pravi: »Ako bi bili vsi člani kake družine kristjani ter bi vsak posvetil svoje življenje v službo drugim, nikdo bi je ne maral oropati ali ubiti« in na drugem mestu pravi, da kdor skrbi za svoje pse, ker so koristni, ne bode, tudi če bi v to ne imel višjega nagiba, še nadalje pritiskal onih, kateri mu radovoljno dobro delajo.

Da ideja nezoperstavljanja zadeva neko struno v človeškem srcu, to vem iz svoje skušnje. Še nikdar je nisem predložil poslušalstvu, ne da bi ji bil pridobil njega simpatij in jaz sem jo že predložil vsake vrste poslušalstvu. Spominjam se prilike, ko sem pretresal predlog: »Sklepa se, da vodi nauk o nezoperstavljanju k okrepljenju zla in privablja pogubo« v nekem klubu dam iz novoyorške »družbe«. Bil sem tako prepričan, da ne bom imel na nje nikakega upliva, da sem storil vse, da bi zaprečil diskusijo, toda zastoni. Trditev je bila podpirana z znatno spretnostjo in prepričanjem, pa ko je prišlo do glasovanja o meritorični strani vprašanja (ne debate), je bilo oddanih na moje iznenadenje koncem shoda štirinadest glasov proti in štirinajst za. Mislim, da bi se povprek na vseh shodih ne glasovalo mnogo drugače.

Uvaževati nam je še o peti zapovedi, pa to lahko odpravimo z eno besedo. Ta je: »Ljubi svoje sovražnike«. Tolstoj daje besedi »sovražniki« pomen narodnih sovražnikov ali tujecev, v tem se pa brež dvoma moti; pa naj bode to že kakor hoče, to pravilo predpisuje bratsko ljubezen proti vsem ljudem, celo proti onim, katere sovražiti smo najbolj naklonjeni, bodisi že iz narodnih ali osebnih razlogov. Ta nauk obsoja mnogo tega, kar smo imeli za domoljubje, kakor obsoja tudi mnogo tega, kar je veljalo za čast in spoštovanje do samega sebe.

valjskih „Štajerčijancev“, ki bi vsakega zavednega Slovenca najraje zapodil čez mejo, dasi živi kot sedlar izključno od slovenskih žuljev. — Poroka se je vršila po noči. Baje zato, ker ljubi Divjak kot štajerčijanski mračnjak temoto. Nekateri pa pravijo, da zato, ker si ni upal stopiti s svojo „precartano“ boljšo polovico pri belem dnevu pred altar. Poročal je njegov intimni prijatelj Križaj, župnik v Guštanju. Res gliha vkup štrih in prav je govoril prijatelj Križaj, ko je rekel: „Herz zum Herzen gesprochen: Mit uns geht's abwärts“.

Maše slovenske gospodinje zahtevajo povsod Kolinsko novo kavino primes ker je to najboljši in edini slovenski izdelek. 617 5

Najnovejša brzjavna in telefonična poročila.

DRŽAVNA ZBORNICA.

Dunaj, 24. nov. Istočasno s predlogo državnega proračunskega provizorija se bode danes vložila vladna predloga za pooblastilo najeti posojilo 135 milijonov kron. Od teh se bode 117 milijonov porabilo za investicije na državnih železnicah, ostanek pa za odplačilo državnega dolga.

Dunaj, 24. nov. V današnji seji drž. zbora se bode predložilo poročilo draginjskega odseka, ki bode prišlo na razgovor objednem z draginjskimi predlogi.

Dunaj, 24. nov. Danes dopoldne je imel draginjski odsek sejo, v kateri se je nadalje posvetoval o sredstvih proti draginji in formuliral predloge glede draginje mesa in stanovanj.

Dunaj, 24. nov. Za danes pop. ob 3. uri je sklicana seja gosposke zbornice.

Dunaj, 24. nov. Danes zvečer se vrši izvanredna seja državnega zbora, v kateri se bodo volili delegatje za 1. 1911.

Dunaj, 24. nov. V proračunu ministerstva za javna dela je letos navedeno prvokrat 25 tisoč K za zrakoplovne svrhe.

KOLERA V CARIGRADU.

Carigrad, 24. nov. Vsled silnega širjenja kolere je policija nekatere ponočne lokale, v katerih so se zbirali nižji sloji, zaprla. — Mestni načelnik v Peri misli dati zapreti celo gostilne.

REVOLUCIJA V BRAZILJI?

Pariz, 24. nov. Iz Buenos Airesa se poroča, da se je moštvo skoro vseh braziljskih vojniških ladij v Rio de Janeiru uprlo. Vzroki boja niso politične narave. Natančnejših poročil ni dobiti.

London, 24. nov. Nekateri zasebniki in banke so prejele brzjavko, da je izbruhnila v Rio de Janeiru revolucija. Vojne ladje da bombardirajo mesto.

KREČANI ZA ZDRUŽENJE Z GRŠKO.

Atene, 24. nov. V Kaneji na Kreti je bila danes otvorjena krečanska narodna skupščina in sicer v imenu grškega kralja. Mohamedanski poslanci niso bili navzoči. Vsi grški poslanci so podpirali predlog, v katerem zatrjujejo, da vstrajajo neomajano pri svojem narodnem programu in pozivajo vevlasti, da izvršijo čim preje svojo obljubo združenja Krete s grškim kraljevstvom.

BOLEZEN BELGIJSKE KRALJICE.

Bruselj, 24. nov. Stanje kraljice Elizabete se obrača stalno na bolje; slabost, katera se je lotila bolnice vsled skoro 5-dnevnega posta, počasi zginjuje.

DUNAJSKI ŽIDJE ŽALUJEJO PO TOLSTEM.

Dunaj, 24. nov. Včeraj se je vršil v hotelu »Post« na Dunaju velik židovski shod, na katerem so razni govorniki slavili spomin pokojnega »pre-roka novega testamenta« in sklenili izraziti rodbinski Tolstega svoje sožalje.

Obrambni vestnik.

a Sv. Miklavž se bliža, za otroke nadpoln in vesel dan. Ob mejah Slovenije je veliko otročičev, ki željno pričakujejo tega dne, da zazro darove, ki jih jim bo poslala po sv. Miklavžu mati Slovenija. Družba sv. Cirila in Metoda bi rada ustregla željam in nadam teh malih, zato trka na vsa idealna srca rodoljubnih Slovencev s prošnjo: „Naredite veselje z darovi našim malim, spomnite se ubogih otrok v trenutku, ko mislite, kako bi obdarovali svojo ljubljeno deco“. — Za vsak, tudi najmanjši dar vam bo neizrekljivo hvaležna uboga mladina in družba sv. Cirila in Metoda.

Po slov. svetu.

Slovanska dvorna pisarna sultanov. Ravnatelj sarajevskega deželnega muzeja, Truhelka, biva že nekaj dni v Dubrovniku, da natančno preišče tamšnjo zgod. zbirko. Zbirka v Dubrovniku obstoji iz važnih dokumentov za zgodovinska raziskavanja na Balkanu. Posebne važnosti je zbirka turških pergamentnih zvitkov, ki so pisani v slovanskih jezikih. Nahaja se veliko število takih do-

kumentov iz časa sultana Murata II. do vladanja Solimana Velikega. Iz tega se sklepa, da je obstojal na dvoru turških sultanov poseben jugoslovanski pisarniški oddelek. Vsi pergamentni zvitki nosijo takozvani turgaš (sultanov pečat).

Slovanska glasba v Budimpešti. Orkester profesorjev in slušateljev glasbene akademije v Budimpešti je priredil te dni koncert, ki je bil namenjen le izjemoma slovanski glasbi. Na programu so bile sloveče kompozicije slovanskih umetnikov Dvoraka, Berodina, Glazunova, Čajkovskega. »Neuer Pester Journal« je sestavo programa kritiziral zelo neugodno, češ, da imajo Madžari svojo glasbo in da jim ni treba gojiti slovanske glasbe. Obisk koncerta je bil zelo dober.

Slikar Julij Exner, ki je te dni umrl v Kodanju, je bil češkega rodu. Bil je sicer v Kodanju rojen, a njegov oče je bil češki glasbenik, ki je deloval na Danskem. Exner je bil portretni slikar, za podlago svojih slik je porabljal historične motive, v zadnjih letih je slikal žanre. Cela vrsta njegovih slik se nahaja v kraljevski galeriji islik v Kodanju.

Dnevna kronika.

a Ustanovni občni zbor „Zveze jugoslovanskih hranilnic“ se vrši dne 10. decembra 1910 ob 10. uri dopoldne v dvorani „Mestne hranilnice ljubljanske“ v Ljubljani. Dnevni red je sledeči: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo osnovalnega odbora o osnovanju Zveze. 3. Današnji položaj jugoslovanskih hranilnic (članice zveze) na gospodarskem polju. Poroča član osnovalnega odbora Anton Trstenjak. 4. Volitev odbora. 5. Volitev pregledovalcev računov. 6. Določitev proračuna za prvo upravno dobo Zveze. 7. Predlogi članic. 8. Slučajni nasveti.

a K „Zvezi jugoslovanskih hranilnic“ so doslej zglasile svoj pristop in so članice Zveze naslednje hranilnice: 1. Mestna hranilnica ljubljanska v Ljubljani. 2. Mestna hranilnica v Kranju. 3. Južnoštajerska hranilnica v Celju. 4. Mestna hranilnica v Novem mestu. 5. Mestna hranilnica v Radovljici. 6. Mestna hranilnica v Kamniku. 7. Občinska hranilnica v Krškem. 8. Mestna hranilnica v Črnomlju. 9. Okrajna hranilnica v Kozjem. 10. Občinska štedionica u Benkovcu. 11. Občinska štedionica u Biogradu pri moru. 12. Mestna hranilnica v Idriji. 13. Občinska hranilnica v Postojni. 14. Mestna hranilnica v Kostanjevici.

a Založnikom in odjemalcem Tolstovrške slatine. Komaj je prišlo to važno podjetje v slovenske roke, se že konzumenti pritožujejo, da je slatina predraga. In vendar je konzorcij nastavljal najnižje cene, steklenice jemlje nazaj po najvišjih cenah, a od dobička daje lepe odstotke v parodne namene. Kje je torej vzrok pritožbam? Vsak odjemalec si naj da poslati cenik (Oskrbništvo Tolstovrške slatine p. Guštanj, Koroško) in iz tega bo videl, da je slatina res najcenejša, ako se naroča direktno. 1 zaboj 50 steklenic à 3/8 litra velja z embalažo 10 K. Ako računamo za voznišino 10%, se steklenice še vedno lahko prodajajo po 28, k večjemu po 32 vin., ker dobi za vsako prazno steklenico 8 vin. nazaj. A zgodilo se je, da zahtevajo gostilničarji za take steklenice kar 40 vin.! Založniki dobe 20% popusta ter bi se s tem dobičkom pač lahko zadovoljili. Ne ubijamo domačega podjetja v korist tuji konkurenci!

a Masaryk o svojih razkritjih. V seji čeških realistov minoli terek je govoril poslanec profesor Masaryk o Vasičevi aferi. Pokazal je različne dokumente, med drugim pisma dragomana Svien-tohovskega in drugih uradnikov avstrijskega poslanstva v Belgradu. Izjavil pa je, da ima še druge dokaze, katerih še noče sedaj objaviti, ker še ni prava prilika. Izjavil je, da bo prišel čas, ko bo dokazal grofa A-hrenthalu z natančnimi dokazi, da so ga goljufali njegovi lastni uradniki.

a Abolicija zagrebškega veleizdajniškega procesa. Izšel je uradni komunik, v katerem se razglša, da je po najvišjem ukazu ustavljeno nadaljno kazensko postopanje proti Adamu Pri-bičeviću in tovarišem, ki so bili obtoženi „vele-izdaje“. S tem je definitivno končana tragiko-medija zagrebškega „veleizdajniškega“ procesa, ki je nad dve leti razburjal vso evropsko javnost. Abolicija se ni izvršila v zadoščenje pravici, marveč iz političnih razlogov, da se hrvaško-srbsko koalicijo lažje pripravi do sporazuma z banom dr. Tomašićem.

a Ruska дума po Tolstojevi smrti. V včerajšnji seji državnega zbora so bili navzoči vsi poslanci razven desnice, od katerih sta bila navzoča samo dva škofa. Predsednik Akimov se je spominjal v svojem govoru tragične smrti Tolstoj. Povdarjal je, da Tolstemu, ako se ne npoštevajo njegovih verskih in političnih razprav, ki so našle odpor pri ruskih konservativcih in ortodoksni cerkvi, vendar nihče ne more odrekati, da je pesnik svetovne slave. Tudi iz carjevega last-noročnega zaznamka na obvestilo o Tolstojevi smrti, se mora sklepati, da vzbuja Tol-tojeva smrt najglobljeje carjevo sožalje. Neopravičeno je torej soditi vedoma ali nevedoma o Tolstem slabo. Zato pozivlja navzoče, da se v znak sožalja dvignejo s sedežev. Temu pozivu so se odzvali vsi poslanci, izvemši obeh škofov.

a Brezžični brzjav na Ruskem. Včeraj je bila v Nikolajevsku in Petropavlovsku slavnostno

izročena promet postaja za brezžični brzjav in sicer za domačo, kakor tudi za mednarodno uporabo.

a Iz srbskega poslanstva na Dunaju. Kakor poroča „Štampa“, je določen za naslednika srbskega poslanika na Dunaju g. Simića g. Jo-vanović.

a Pogodba z donavsko parobrodno družbo. Včeraj se je vršila v finančnem ministerstvu pod predsedstvom finančnega ministra Bilinskega in v navzočnosti trgovskega ministra Weisskirchnerja konferenca glede nove pogodbe s privileg. donavsko parobrodno družbo. Nova pogodba se sklne za 25 let.

a Proslava dr. Kramarjeve 50 letnice. Po celem Češkem se delajo velike priprave za proslavo 50 letnice rojstva državnega poslanca dr. Karla Kramarja. V vseh mestih se bodo vršila slavnostna zborovanja, na katerih se bo ocenjeval pomen tega odličnega politika.

a Bolezen belgijske kraljice. Belgijska kraljica se je peljala na dan otvoritve belgijskega parlamenta v odprtem vozu v parlament, deloma radi tega, da bi se pokazala ljudstvu, deloma pa radi tega, da bi javno pokazala, da se ne boji socializmov, ki so obljubljali prirediti ob otvoritvi parlamenta velike izgrede. Pri tem se je belgijska kraljica prehladila.

a Kolera v Italiji. V zadnjih 24 urah so obolele v provinci Casserta tri osebe za kolero. V provinci Calta Missetta in Palermo je obolela po ena oseba.

v Imenovanje. Znani hrvaški slikar Vlaho Bukovac, doslej izvanredni profesor na akademiji za lepe umetnosti v Pragi, je imenovan za rednega profesorja tamkaj.

v Zrakoplovca Rusjan in Merčep, ki sta s svojim od Rusjana izmujenim in od Merčepa financiranim aeroplanom dosegla v Zagrebu lepe uspehe, sta sklenila, da se spomladi ndeležita zrakoplovne tekme Dunaj-Berolin. V to svrhu zgradi-ta nov manjši aeroplan, za katerega izdelal motor neka avstrijska tvrdka, kar je pogoj za vsakega udeleženca pri navedeni tekmi.

a Dr. Crippenova prošnja za pomiloščenje je odbita in bo smrtna obsodba danes izvršena.

a Strelne vaje na učiteljskih. Naučno ministertvo je izdalo na deželne šolske oblasti ukaz, s katerim se upelje tudi na učiteljskih pouk v streljanju.

Tržne cene.

Dunaj, 23. nov. Borza zakmetijske pridelke. Z ozirom na višje inozemske notacije se je pričela danes borza s trdno tendenco, vendar se je posrečilo lastnikom doseči le za 5 vin. višje cene. Ostali predmeti so se pri malem prometu držali.

Budimpešta, 23. nov. Mast. Svinjska mast 168, namizna slanina 142.

Praga, 23. nov. Sladkor. Surovi sladkor K 2070, nova kampanja K 2175. Tendence: mirna, vreme lepo.

Budimpešta, 23. nov. Žitna borza. Pšenica za april K 11'27, rž za april K 7'96, oves za april K 8'28, koroza za maj K 5'66. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendenca začetkoma trdna, pozneje mirna, promet 20 tisoč met. stot., pšenica v efektivu za 5 vin. višja, pozneje nespremenjena, termini spočetka trdni, kasneje nekoliko slabši. Vreme mrzlo.

Trst, 23. nov. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 27 1/2 do K 29 — za dobavo K 27 3/4 do K 28 3/4. Tendence stalna.

Budimpešta, 23. nov. Svinjski sejm. Ogrske stare težke 142 —, mlade težke 150 — 152, mlade srednje 154 — 157, mlade lahke — v kg. Zaloga 22.030 komadov.

Slavno občinstvo v Gaberju in Celju
vabimo na

PLESNI VENČEK z veselico

ki se vrši v soboto, dne 26. t. m. zvečer
v gostilni „pri lastovki“ v Gaberjih
ob priliki prevzetja gostilne.

K obilni udeležbi prosi
634 1
gostilničar.

In modno blago za obleke
priporoča firma
Sukna
Karel Kocian
tvornica za sukno, Humpo-
lec. Češko. Vzorci franko.